

40. LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM

ZPRAVODAJ

CHRUDIM 4. - 10. ČERVENCE 1991

5. července 1991

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÉHO LOUTKÁŘSTVÍ

EKONOMIKA A SOUBORY

V Praze se letos nekonala regionální přehlídka loutkářských souborů. Nebylo z čeho a prostory, které zřizovatel souboru jindy poskytoval za pořadatelsví ve jménu zájmu o své divadélko a obor, byly najednou nabízeny za nesmyslný peníz. Chodba Obvodního kulturního domu v Praze 8 za 800,- Kčs/hod. Tak o co tady jde!

Loutkové divadlo navštěvují především děti. V Praze je loutkových divadel jako šafránu. Někteří přicházejí o prostory k činnosti (v Praze - Libuši vprovodil z prostor loutkářské i divadelní soubor místní SOKOL). To zní až paradoxně.

Některé soubory nestačily inscenaci připravit do daného termínu. Hotové inscenace se představily na jiných přehlídkách v příbuzném oboru a tak je bylo možné doporučit dále. Svými nápady mohly obohatit jistě své loutkářské kolegy, leč ... Tak snad příště.

Jana Štefánková

PTÁME SE SOUBORŮ

1. Myslíte si, že má smysl věnovat se v dnešní době amatérskému loutkovému divadlu a proč?
2. Co byste chtěli, abychom se vás zeptali? (A hned si, prosím, odpovězte.)
3. a) pro soubory hrající v posledních pěti letech na Chrudimi poprvé: Můžete se nám blíže představit?
b) pro soubory jiné: Jak jste na tom právě teď?

Odpovídá Marek Zákostelecký, spoluvedoucí souboru Radost (Muza) Strakonice:

1. Kdybych si to nemyslel, tak tyto řádky nepíšu, protože na Chrudimi nejsem. A proč? To nemusím vysvětlovat tomu, kdo si na tuto práci "šáhnul". A kdo si "nešáhnul", ať to zkusí. Uvidí.
2. Chtěli bychom otázku: Myslíte si, že má smysl věnovat se v dnešní době amatérskému loutkovému divadlu a proč?

3. Náš soubor vznikl před necelými pěti lety. Hned v první sezoně jsme se dostali na Chrudim s představením Hacařán neb Kacařán, ale pouze na jarmark. Rok na to jsme udělali pohádku asábského kmene Kúkí Věrná láska a zúčastnili jsme se s ní Šrámkova Písku. Toto představení vzniklo s naivitou sedmnácti let. Iato naivita nám vydržela ještě dva roky a zrodila koláž básní Robinsona Jefferse (na lince jeho života) Spasitel. Chtěli jsme zkusit Chrudim minulý rok, vyhráli jsme "mezio-kresku" (byli jsme tam sami), ale na KKS jsme přinesli přihlášku v pondělí místo ve čtvrtek a krajská přehlídka se pro nás stala snem. Pořádek musí být a je to ta největší věc, která nám chybí. Sjíždíme se do Strakonice na zkoušky z Prahy, Českých Budějovic, Nových Hradů a Plzně. Máme rádi, jako všichni, Čáčko a kamarádství s Pekukem by vydalo na stránku vyprávění (a to kdo ví).

Odpovídá Jiřina Polanská, vedoucí Kubíkova divadélka z Jablonce nad Nisou:

1. Věnovat se něčemu z vlastní vůle a s láskou má vždy svůj smysl. Platí to nejen v dnešní době a nejen v amatérském divadle.
2. Chtěla bych, abyste se raději neptali na nic. Když však jinak nedáte, co třeba takhle otázka: Stojí za to zhlédnout vaše představení? Odpověď: Nepochybně!

3. Můžeme se blíže představit. Letos nám bylo jedenáct let. Iedv přesněji, tolik uplynulo od vzniku Kubíkova divadélka v Jablonci. Ze zakládajících členek jsem zůstala já a jedna telka Míla. V divadelních funkcích jsme dokonce obě přežily i revoluci.

Když říkám členek, platí to doslova. Začínaly jsme totiž samé ženské. Když jsme hned v roce 1981 vyrazily (zástupkyně souboru) na zkušenou do světa - tedy na Loutkářskou Chrudim, uchvátily nás tam dvě věci. Jednak všechna představení, která jsme nekriticky obdivovaly a potom soubory, které měly mužské. Tam kde převažovali, to bylo pro nás, vyslané desetičlenného babince, něco naprosto nepochopitelného.

Po několika divadelních sezonách se i toto u nás zlomilo. Aktivní členky souboru přitáhly (v jednom případě dokonce přetáhly od konkurence) muže-herce a těm se u nás začalo dařit tak, že jeden čas měli dokonce převahu. V současné době je to půl na půl, aby to nebylo nikomu líto. Banda jsme dnes kamarádká, veselá a hlučná, rádi zpíváme, ale moc nám to nejde.

Samozřejmě změny v souboru měly vliv na repertoár. Od klasických "mateřinkových" hříček a hraní si s dětmi jsme přešli k větším pohádkám, k jinému humoru i způsobu vedení loutek. Zatímco dříve jsme se při představeních

po celou dobu tísnilo za paravánem, dnes je tomu naopak. Ve své tvorbě jsme dospěli až k autorskému divadlu a k troufalosti oslovit i dospělého diváka. Výsledkem je představení inspirované motivy renesančních autorů Hrátky, které letos postoupilo z kraje na Loutkářskou Chrudim. Z toho máme samozřejmě radost, to na straně jedné, ale na straně druhé víme, co nás čeká a nemine. Od doby našeho přívětivého výjezdu jsme totiž nevynechali žádnou LCH, každý z našeho souboru tu byl několi-krát, až již jako účastník nebo seminarista.

Víme tedy, co to obnáší hrát pro náročné chrudimské publikum. Utěšujeme se už jen jedním. Ať již bude Kubíkovo divadélko při hodnocení rozcupováno či nikoliv, stejně je to jeho konec. Naš loutkářský kolektiv totiž tento název i dosavadního zřizovatele opouští a od září se vydává na cestu soukromé divadelní společnosti jménem VOZICHEI.

Odpovídá Pavel Bernášek, LS V BOUDĚ, Plzeň:

1. Dnes ještě daleko více než kdy jindy. V dnešní době, kdy se začíná všechno přepočítávat na peníze, kdy mnohá profesionální loutková divadla mají finanční problémy, je rozvíjení amatérského loutkového divadla pro jeho malou finanční náročnost jednou z cest přežití kultury v její základní podobě.
2. Kudy vede cesta k přežití amatérského loutkového divadla?
Ve spojení všech lidí, kteří propadli loutkovému divadlu bez ohledu na to, zda jsou organizováni v některé zájmové organizaci či nikoliv.
3. Naším zřizovatelem je dosud Dům kultury Plzeň, i když stále nemáme jistotu, zda brzy nepříjde doba, kdy se nás bude chtít zbavit. Neustále nám hrozí ztráta místností, které obhospodřujeme, přesto pokračujeme v činnosti naplno. Chybějící prostředky se snažíme získat hraním "na klobouk" při divadelní pouti v Plzni, či při jiných akcích.

PŘEDSTAVUJEME POROTU

Petr LÉBL

Začínal v pražském Doprapu (souboru hrajícím pro děti), později si založil vlastní divadelní skupinu s názvem Jak se vám jelo (posléze přejmenovanou na JELO), s níž vynikl osobitým výtvarným pojetím divadla (připomeňme inscenace Groteska, Had, Proměna, Výběrčí). Spolupracoval také s Petrem Scherhauserem (v Lucerně) a Miroslavem Krobotem (v Realistickém divadle). Začal studovat DAMU v Praze režii, v současné době přestoupil na studium scénografie.

Jan MAREK

Režisér a scénograf, Praha. Vytvořil Pradivadlo (např. inscenace A co já) a po jeho rozpadu založil a dlouho vedl Otevřené divadelní společnosti Praha, podílel se na inscenacích Temno, Satorniada... Z loutkářských inscenací připravil spolu s Milanem Formanem a Františkem Batystou Kašpárka rytířem. Sám vytváří scénografii pro své inscenace i návrhy pro jiné. Několik let byl také vedoucím Vysokoškolského klubu v Řeznické.

Jan MERTA

Dlouholetý amatérský loutkář, člen bývalého ústředního i krajského poradního sboru pro loutky, člen řady porot. Začínal v loutkářském souboru TJ Sokol v Hradci Králové-Malšovicích, s nímž se několikrát v minulosti zúčastnil i Loutkářských Chrudimí (např. Hrnku, vaň!, 1964). Na přelomu 70.-80. let obnovil se souborem na čas činnost pod názvem Žížala (inscenace Neposedný dům, LCH 1981). Zajímá se také o dramatickou výchovu dětí, vedl dětský soubor a je členem Sdružení pro tvořivou dramaturgii i Volného sdružení Východočeských divadelníků.

Ivana VELIRURSKÁ

Psycholožka z České Lípy. Díky své dřívější amatérské divadelní činnosti v souboru Jirásek se

zajímá o otázky vnímání divadla dětským divákem. Vedle úspěšně dětské "poroty" na národní přehlídce Dospělí dětem ve Stráži-pod Ralskem, na dílně divadla pro děti FEMAD v Libici nad Cidličkou a jinde. I na LCH bude kromě práce v porotě pracovat s dětskou "porotou".

Vlasta POLEDNOVÁ

Dramaturgyně Divadla Spejbla a Hurvínka v Praze. Byla členkou krajského poradního sboru pro amatérské loutkářství ve Středočeském kraji a v porotě Loutkářské Chrudimi pracuje už poněkoli-krát, takže bychom nosili dříví do lesa, kdybychom ji blíže představovali.

VEDOUcí SEMINÁŘŮ

A - Matěj ŠEFRNA...

Rodičovské působení otce Karla a první kroky na loutkové scéně po jeho boku vstoupily ve středoškolských letech v založení vlastního souboru CIS, s jehož nejvýzrálejší inscenací Nezvalových Věcí jsme se mohli setkat na LCH v roce 1983. Posléze Matěj působil rok v plzeňském Divadle dětí a vystudoval loutkoherectví na pražské DAMU. Pak přesídlil do Vsetína, kde pracoval s několika skupinami a vytvořil zajímavá představení (např. Klíč od království). Nyní je opět ve Svitavách a uvádí v život soukromé divadlo Josef.

...a Petr MOHR

Absolvent pedagogické fakulty. Pracoval jako vedoucí a režisér souboru Baret S. OB Vítiněves - inscenaci na motivy A. France a J. Préverta. Ať se společnost pobaví jsme mohli vidět na LCH v roce 1986. V současné době působí ve Středisku kulturních služeb města Svitav a má v plánu zajímavé projekty.

B - Mirka VYDROVÁ

Začínala v pražském Doprapu, později založila svůj vlastní soubor Divadlo Na kahanůku v Říčanech - s jeho inscenací Hanýska vystoupila na LCH v roce 1982. Absolvovala loutkoherectví na DAMU, hrála v Divadle dětí v Plzni a v Turbové Alfréd a spol. (připomeňme inscenaci Deklaunizace). V současné době pracuje ve svobodném povolání. Zajímá se i o otázky dramatické výchovy s dětmi.

C - Milan FORMAN

Absolvent loutkoherectví na DAMU v Praze. Několik let pracoval v Otevřené divadelní společnosti a v Turbové Alfréd a spol. (inscenace Archa bláznů). V současné době pracuje ve svobodném povolání. Zaměřuje se na typ rodinného divadla.

D - Ing. Hynek BOUČEK

Byl spoluzakladatelem pražského Anebdivadla, v kterém nejen hrál, ale vytvořil pro ně řadu scénických návrhů (Pábitelé, Adam Stvořitel, Candidate...). Zabývá se stavební architekturou.

E - Josef MORÁVEK

Začínal jako amatér v černošickém souboru Anfas, později vystudoval režii na brněnské JAMU. Po angažmá v královéhradeckém profesionálním divadle se vrátil do Prahy, kde vede agenturní skupinu.

F - Karel ŠEFRNA

Jistě plnohodnotně nahradí Miladu Mašatovou, která se nemůže LCH z osobních důvodů zúčastnit. Jako letitého vedoucího, režiséra, herce, muzikanta i scénografa souboru C se Svitav ho jistě není nutné blíže představovat.

...a Luděk RICHTER

Začínal u Hany Budínské v loutkářských souborech Domu dětí v Praze, později vedl a režíroval soubor Paraple (na LCH Tristan a Isolda, 1981; Kichotán, 1984). Je absolvent filozofické fakulty a režie na pražské DAMU. V současné době pracuje ve svobodném povolání a na poloviční úvazek pečuje o loutkové divadlo v Artamě.

ONES

pátek

5.7.1991

- 8.30 - 12.30 semináře - ZŠ Školní náměstí (Růžovka)
- 10.00 LS Plamínek, Jihlava
Akram Staněk: O TŘECH MALÝCH PRASÁTKÁCH
- divadélko Mír
- 13.30 Veřejné hodnocení představení
- tělocvična SZTŠ
- 14.00 LS Radost, Strakonice
Robinson Jeffers: SPASITEL
- ZŠ Husova
- 16.00 LS Plamínek, Jihlava
Akram Staněk: O TŘECH MALÝCH PRASÁTKÁCH
- divadélko Mír
- 16.00 LS Radost, Strakonice
Robinson Jeffers: SPASITEL
- ZŠ Husova
(představení pro seminaristy)
- 16.00 LS V boudě, Píseň
Kolektiv autorů: PŘÍBĚH PRVOPOČÁTKU
- Divadlo Karla Pippicha
- 18.00 Kubíkovo divadélko, Jablonec nad Nisou
Jitina Polanská: HRÁTKY
- ZŠ Husova
(představení pro seminaristy)
- 20.00 Kubíkovo divadélko, Jablonec nad Nisou
Jitina Polanská: HRÁTKY
- ZŠ Husova
- 20.00 LS V boudě, Píseň
Kolektiv autorů: PŘÍBĚH PRVOPOČÁTKU
- Divadlo Karla Pippicha
(představení pro seminaristy)
- 21.30 promítání filmu
Jiří Trnka: Sen noci svatojánské
- klubovna Divadla Karla Pippicha

ZÍTRA

sobota

6.7.1991

- 8.30 - 12.30 semináře - ZŠ Školní náměstí (Růžovka)
- 10.00 Pannalal's Puppets, Švýcarsko
CIRCUS AD LIBITUM
- ZŠ Husova
- 10.00 MALÍČKOSTI PRO DĚTI
- divadélko Mír
- 11.00 Setkání členů SAL SČDO
- klubovna Divadla Karla Pippicha
- 11.30 Setkání pořadatelů přehlídky s vedoucími
účinkujících souborů
- restaurace Na Kateřině
- 14.00 MALÍČKOSTI PRO DĚTI
- divadélko Mír
- 14.00 Pannalal's Puppets, Švýcarsko
CIRCUS AD LIBITUM
- ZŠ Husova
(představení pro seminaristy)
- 16.00 MALÍČKOSTI PRO DĚTI
- divadélko Mír
(představení pro seminaristy)
- 18.00 MALÍČKOSTI PRO Dospělé
- ZŠ Husova
(představení pro seminaristy)
- 20.00 MALÍČKOSTI PRO Dospělé
- ZŠ Husova
- 20.00 Veřejné hodnocení představení
- tělocvična SZTŠ
- 21.30 promítání filmu
Jiří Trnka: Sen noci svatojánské
- klubovna Divadla Karla Pippicha

KONEČNĚ FANFÁRY

Včera večer v Divadle K. Pippicha konečně zazněly fanfáry zahajující 40. LCH. Stojíce a s rukou na srdci je vyslechli mladí šefrnovci a mohrovci. Asi věděli, co dělají. Neboť tímto oficiálním gestem zbavili přítomnou chvíli tíže oficiality.

Vedoucí odboru školství a kultury MÚ v Chrudimi Jana Pavlíková pak přivítala všechny, kdož měli být přivítáni, a dr. Šrámková, vedoucí ARTAMA, poděkovala všem, kteří si zaslouží poděkování za to, že se podíleli na onom malém zázraku, jakým uskutečnění letošní Loutkářské Chrudimi je.

Zázrak to opravdu je - a nikoliv malý. To si uvědomili asi všichni, kdo jsou léta zvyklí vyslovovat "Loutkářská Chrudim" jako jedno slovo, když si ve včerejším týdeníku CHRUDIMSKO přečetli, že LCH je vlastně něco cizorodého, co bylo městu neznámo proč kdysi imputováno.

(ich)

O INSCENACÍCH

hodnocených odbornou porotou se budeme snažit referovat podobným způsobem jako v loňském roce: Pokusíme se shrnout to, o čem se hovořilo v porotě, s obsahem veřejné diskuse o jednotlivých představeních. Náš písemný souhrn tedy bude vycházet až den po veřejném hodnocení, ale po loňských zkušenostech se domníváme, že tento způsob umožňuje širší záběr problematiky i větší objektivitu v tom, k čemu jsme se všichni spojenými silami dobrali.

• KONCERT •

KONCERT

KDY? 6. července 17.30

KDE? V kostele Československé církve Husův sbor (poblíž divadla)

CO? Hlobil, Bořkovec, Wieniawski, Górecki

KDO? ALEA JAZZ - CHRUDIM
colegium per musicam novam
Úprava: Jindřich Fanta
Průvodní slovo: Zuzana Jelínková

Vstup volný!

• CO SE UDÁLO ZA ROK V SAL SČDO •

Sekce amatérských loutkářů pod SČDO sdružovala k 31.3.1991 891 loutkářů, ať už s individuálním členstvím, nebo v členských souborech, případně v souborech s kolektivním členstvím. I když v poslední době dochází k částečnému úbytku členů zejména proto, že některé soubory ukončily svoji činnost, případně ztratily zřizovatele, že se jedná o dostatečně silnou organizaci, která je schopna dalšího přežití.

Ve dnech 12. - 14.10.1990 se uskutečnil II. ročník loutkářského dostaveníčka (Raškovy Louny), kde vystoupilo celkem 6 členských souborů s inscenacemi, z nichž některé jsme měli možnost zhlédnout již zde v Chrudimi.

Druhou významnou akcí bylo finále VI. ročníku individuálních výstupů s loutkou v LD Jiskra v Praze 27. dubna. Některé z 18 předvedených výstupů máte možnost vidět zde ve dvou blocích pod názvy Maličkosti pro děti a Maličkosti pro dospělé.

V současné době jsou připravovány také nové stanovy SČDO, které budou zasílány k vyjádření členské základně. V čele SAL by měla stát Rada SAL, ve které by byli zastoupeni loutkáři z co největšího počtu oblastí tak, jak si je sami v těchto oblastech zvolí. Také přijímání nových členů by se mělo odehrávat v oblastech, kde předpokládáme těžiště práce ve spolupráci s ostatními členy SČDO. V oblastech budou mít také loutkáři k dispozici 40% z vybraných členských příspěvků. Činnost Rady SAL by se měla zaměřit vedle organizace centrálních akcí jako jsou Raškovy Louny, individuální výstupy s loutkou apod. zejména na metodickou práci, informace a zprostředkovatelskou činnost. Snahou je také otevřít všechny akce SAL i pro ostatní loutkáře.

O všech těchto, ale i dalších problémech, si chceme popovídat i na letošní Chrudimí v sobotu v 11.00 hodin v klubu Divadla Karla Pippicha. Na toto setkání zvou všechny naše členy.

Pavel Bernášek
předseda SAL

INZERÁT

Seminář D (výtvarné divadlo) vyzývá všechny účastníky LCH, kteří vědí o libovolném výtvarně-odpadovém materiálu, nechť dají vědět nebo ho přinesou do Růžovky, 1. patro vpravo. Přínositelé nejekválnějších zbytečností budou odměněni.

počtené v ZPRAVODAJI

Včera na mě všichni v redakci hleděli nevraživě, když jsem citoval Pudderův zákon. Ones ráno, kdy se však dozvěděli o tom, že došlo při tisku ke zranění až že Zpravodaj hned tak nevyjde, byli překvapeni. !

Přátelé, nebuďte optimisty a raději se naučte Coitovu - Murphyho větu o nevyhodě optimismu: "Optimista nemůže být nikdy příjemně překvapen".
Murphy

P.S. Redakce však ve své většině zůstává nadále optimistickou, protože se úlohy tiskáře ujal pan Capoušek a o skládání Zpravodaje se nám stará pan Kluzák.

Redakce

NESTYĎME SE, ŽE JSME INFANTILNÍ

ponouká své světence Milan Forman v semináři C. V kroužku takřka rodinném se nejdřív "vedou řeči" - tak o ledasčem, rodinné divadlo nevyjímaje. Iaké se porovnávají kašpárkovské texty z dvacátých let, kterých Milan dodal přešrše. Pak se zkouší. Kdokoliv cokoliv s čímkoliv a s kýmkoliv. Vše je dovoleno. Ide jen o to, udělat bližnímu radost. Otevřít se, vyjít ze sebe. Mezi 16 přítomnými je pár ostřílených absolventů různých vrcholových seminářů, ale i pár naprostých noviců, resp. noviců, ale pro odpoutání - odhalení - "odkopání se" stejně není rozhodující. Začínat je zřejmě těžké vždycky, jedno pokolikáté.

K dispozici je rodinné marionetové divadlo s loutkami dosud nevyzkoušenými ani samotným lektorem a sada máňasků. Většina seminaristů se chápe marionet. Někteří mají vodící text a hledají pro něj alespoň jakž takž vhodné figury. Jiní se chápou toho, co jim přijde pod ruku, a zkoušejí, co to dá. Volně se shlukují kolem tamburíny - jezebra - a už se začíná odvíjet kupodivu celkem souvislý děj. Občas se vynoří technický problém, takže následuje poradna.

A při tom všem se jako leitmotiv stále nevtíravě vrací: važme si sami sebe. Na nějakém klopýtnutí nesejde - záleží jen na tom, co chceme a dokážeme lide dát.

(ich)

SPONZOŘI A PATRONOVÉ

Sluší se jim poděkovat, protože v dnešní hospodářsky nelehké době dokázali ocenit svou spoluúčastí činnost amatérských loutkářů tím, že převzali patronáty nad účinkujícími soubory. Také oni - a je to i řada soukromých firem! - jsou příslibem toho, že snad i v budoucnu bude existovat zájem o amatérskou kulturu a oceňována její prospěšnost. Děkujeme jim alespoň tímto zveřejněním:

- Autobazar NIKA (patron Divadla u Jindřišské věže, Praha)
- DDS - OF (LS V Boudě, Plzeň)
- Hotel Bohemia (LS Střípek, Plzeň)
- Potraviný Chrudim (Studio Na Hromadě, České Budějovice)
- Družstvo Záruka (LS Plamínek, Jihlava)
- PORS (Svatava Josefíková)
- Potraviný (Věra Mnučková)
- Cukrárna Smetánkovi (M. Žižka a J. Mckvička)
- Dům U růže (LS Brouček, Klatovy)
- KOON (LS ZUŠ Praha 10-Hostivař)
- Hotel Sport (LS Fkufu, Olomouc)
- Grill bar Kacaffrek (LS Čmukafi, Modřice)
- Restaurant GÖL (Kubíkovo divadélko, Jablonec nad Nisou)
- BASY (LS Radost Strakonice)
- SOLOR (Pannalal's Puppets, Švýcarsko)
- POLICHINELA (Říše loutek, Praha)
- Noviny CHRUDIMSKO, p. Daniel (Iattmani, Sudoměřice u Rečyně)
- PORS (Soubor Vzdvycky jinak, Vsetín)
- OSEVA (Strigy, Bratislava)
- SK FVONA + firma Páleník (Puppettheater Götzis, Rakousko a LS C Svitavy)

ODSTARTOVÁNO

Včerejšímu slavnostnímu zahájení 40. loutkářské Chrudimi předcházely hned dva happenings.

Ten první se odehrál před vstupem do sálu - seminární třída "A" uspořádala kombinovanou VÝSTAVU OCHOŤY CHRUDIMSKÝCH OBČANŮ, za kterou určitě získala pochvalu od Luďka Richtra, naplňující jeden z cílů letošního zaměření LCH. Seminaristé při "drancování" chrudimských půd a sklepů narazili na opravdové poklady. U některých se sice vkrádá do duše otázka "jak tam asi ležely dlouho", nebo "k čemu to bylo stvořeno", ale nápady, se kterými s nimi bylo naloženo, určitě potěšily. Přejme seminaristům, aby ve získaném materiálu našli ještě hodně potěšení a inspirace. Možná - ale je

to můj soukromý názor - kdyby tvůrci POUTNÍKA HVĚZD viděli výstavu dřív ...

O druhý happening se postarali členové divadla Minor. Přesunutím diváků z první řady do třetí (a následně i dalších) uvedli nás s delším vedením v důkladný zmatek. Zatímco někteří staromilci setrvali na svých místech, ti s novými informacemi se jim drali na klín, byli i takoví, kteří tomu nevěřili, čekající nějakou lest, i takoví, kteří z čiré recese směňovali místa i v rámci již přesunutých řad, jako by toho nebylo dost ...

Pak už do tohoto rámce velmi dobře zapadlo i důstojné povstání při slavnostní znělce a aplaudované účinkování odklížečů sdělovacího prostředku z jeviště. Škoda jen, že slibné "nastartovaný" večer uhasínal s ubíhajícími minutami představení. Zatímco na jevišti probíhal boj profesionálních umělců s technikou, diváci litovali děti, které po zhlédnutí představení už nikdy nepřečtou Malého prince a autora, který si to snad přece jen nezasloužil ...

M.S.

Poutník - od slova poutati se

nikoliv putovati. To by měla být úvodní slova před představením, které jsme zhlédli. A to ještě doplněná o ponaučení, že ty pásy mají být široké a pevné.

Nebudu se rozepisovat o svém vztahu k textu Malého prince (po celou dobu - míněno okamžiku prvního přečtení - jsem měla pocit, že je to jedna z mála knih, na které se shodnou téměř všichni - až do dneška), protože, jako divák bych měla být otevřená sdělení tak, jak mi jej tvůrce představení předkládá. Žel bohu (zřejmě je to moje chyba), v tomto představení to nebylo možné. Přiznám se, že jsem odešla ještě před přestávkou, takže nevím o co jsem ještě přišla. Ale, žeho je moc, toho je příliš. Zkrátka jsem nevydržela déle. Můj obdiv všem, kteří vydrželi.

Na několika málo zájezdech v cizině, kde náš soubor byl, jsme měli možnost vidět něco podobného (a musím přiznat i horšího) a zdvčky jsme si říkali: "Tak tohle nikdy. To nám nehrozí." (míněno obecně). A ehm! Že by i tudy vede cesta do "Evropy"? Takové představení, bez vztahu k loutce a k sobě vzájemně, jsem už dlouho neviděla. Je mi jasné (tedy domnívám se), že toto představení není pro děti, ale pro dospělé asi také ne. Že by pro herce? Neměla jsem pocit, že by se nějak zvlášť bavili.

Ano, máte pravdu, neviděla jsem to celé. Možná, že soudím nepravěm. Ale mělo-li toto představení být slavnostním zahájením (profesionálním!) jubilejní 40. loutkářské Chrudimi, zdá se mi (alespoň z mého pohledu), že to nebylo šťastné.

Dáda Weisslová - Čmukafi

P.S.

Ještě, že to o tom připoutání netekli. Šli jsme totiž napřed do "Husovky" a zjistiť jsme, že tam mají dobré Velkopavlovické víno.

R.S.K PŘEDSTAVENÍ POROTY

Vzhledem k tomu, že "košílka" tohoto čísla Zpravodaje byla jednou z těch, které jsme stihli připravit předem, musíme uvést na pravou míru složení poroty, i když předpokládáme, že k zámeně zde skutečně hmatatelně existující Jitky Pláskalové s pouze na tiskovinu přítomným Petrem Lébalem by nejspíš nedošlo.

Všechno to začalo následujícím dopisem :

24.6.77

milý Petre,

NEBOJ SE JÍT DO CHAOTIKY! JED JEN VE
MUSÍ ROZHODNOUT A JEN NEODPOVĚDÍ.
ALE JE JINÉHO K NEDOPADU.
PŘÍČIN, KTERÝCH MÁ - KTERÝCH JEN OTEČEL
TOU, MAMINKA PŘEDVÍ - PŘEDVÍ - NE VNE VE
PŘÍMÝM, NABÍDÍ JEN MÁ TO BÝTAL VĚD.
VYKUPENOVÁ - ZVÝŠENOVÁ - MĚVKA OTEČEL.
MŮJE NEODPOVĚDÍ JE JEN OTEČEL OTEČEL.
JINOU NEODPOVĚDÍ, ALE TO JE ALE JEN
TUDY (A MŮJE ŽE JE O DIVOKÉM MŮJEK
CI - MŮJE VĚKNO OTEČEL JINOU)
OTEČEL JEN II POROTY A MŮJE TOHO JE
PĚT LÉBÁ - PĚT LÉBÁ - PĚT LÉBÁ.

PETRA LÉBÁ

TATRMANI

- to je to správné slovo, které nám chybělo v nadpise na zadní straně 1. čísla Zpravodaje: STANOVY SDRUŽENÍ - SKUPINA TATRMANI - tak to mělo být správně. Redakční šotek zalezl studem pod lavici a červená se.

(Poznámka redakce: Pro méně inteligentní čtenáře naseho listu upřesňujeme, že jde o vlastnoručně psanou omluvku Petra Lébala.)

I tak se stalo, že Jitka Pláskalová, absolventka loutkářské scénografie na DAMU a dlouholetá spolupracovnice Milady Mašátové, místo na dovolenou k rybníku a do hor sebrala sbalený batoh a přijela sem.

INFORMAČNÍ SERVIS

Začneme doplněm k naší včerejší informaci, kde lze ve vlnných dnech posnít a pojsit. Zřejmě jsme se tázali nechali unést přílišným optimismem, když jsme se domnívali, že takřka kdekoliv. Nicméně - dvě jistoty (kromě již zmíněných možností posnít na ubytovněch) máme: Jednou je Smetánková cukrárna (což je bývalá mléčná jídelna v široké ulici), kde bude od 7 hodin k dostání kakao, rohlíky a podobně, a druhou pak hostinec U Slejšků (čerstvě omítnutý dům v horní části náměstí, při cestě směrem nahoru vlevo), který sice ještě nemá vyvěšenou firmu, nicméně funguje a v 8 hodin ráno nabízí dva druhy polévek. A vůbec - doneslo se nám z důvěryhodných pramenů, že se zde dobře a levně obědvá.

Opsali jsme pro vás plakátek vylepený na dvířkách vedoucích do klubovny Divadla Karla Pippicha (a byli jsme přítomni podezírání, že si zapisujeme všechny příchozí a odchází):

R klub Rozhledna
Loutkářská taneční zábava pro všechny zájemce
od 15 do 100 let
Střídavě hrají taneční skupina Viribus Unitis
a diskžokej I. Rokos
Neděle 7.7. 20.00 - 02.00
Předprodej: Divadlo od 2.7.

Slíbili jsme upřesnit místo konání veřejných diskusí. Patrně jste už zjistili podle denního programu, že oním místem M je tělocvična Střední zemědělské školy. Záměrně nepíšeme, kde se nachází. Stáli návštěvníci přehlídky to vědí, nováčky nechť to berou jako test inteligence: Kdo udané místo nenajde, nemá na diskusi co dělat.

JEDNOU VĚTOU

- Nejmladší účastníci 40. LCH je Veronika Plachá z České Lípy, narodila se 18.11.1990.

- Nejstarší účastníci 40. LCH je Zdenka Hradská z Uherského Hradiště, narozená 13.8.1907.

- Pan Pavel Tesner z Rooseveltovy ulice nabídl bezplatně (!) dvě místa k ubytování účastníků LCH.

- Počet účastníků letošní LCH, podle přihlášek k ubytování, je 448 ke dni 3.7., což je asi polovina ve srovnání s loňským rokem.

- Inzeráty, které se letos objeví v našem Zpravodaji, patří firmám, které se spolupodílejí na financování 40. LCH.

DEMENTI JEDNOU VĚTOU

- Nejmladším účastníkem letošní LCH je dvouměsíční baset z Plzně.

SLAVIČÍ OKÉNKO

Třeba o staniolu.

Jo to takovej pan Schweigstill ...
To se jim to tenkrát hrálo! Ty Potopený zvony,
Ivánkova štěstí, Ukradené střeвиčky!
Čímpak by se pan Schweig. asi živil dneska?
Já myslím - třeba by byl dramaturgem vysílání
pro děti v televizi ...

Časy se mění. Divadlo opustilo tržiště a ná-
městička, aby nadále bylo provozováno jen v bu-
dovách více či méně k tomu určených, vstoupila
do něj technika, protože vstoupila do všeho. Pak
dokonce technika divadlo úplně "převálcovala"
- přišel film, rozhlas, televize, video. A taky
revoluce. Ta poslední u nás všechno jenom popo-
hnila, kultura jako celek se stěhuje spíš mezi
hrací automaty, striptýzy a monstrikoncerty na
fotbalových stadionech, to vše pod laskavým do-
hledem bývalých divadelníků, muzikantů a spiso-
vatelů. Argument: všichni ho známe.

Soubory se rozpadají. Amatérské i profesionál-
ní. Příčiny jsou většinou stejné, okolnosti podle
toho, o koho jde. Naprosté většiny souborů je
škoda, i když všude jsou výjimky. Ne všechny sou-
bory mají stejné podmínky a možnosti, opět exi-
stuje protekce a instituce vlivných přímluvců. A
tak zatímco jedni zápasí i třeba jen o to, aby
je nevyhodili z místnosti, kde se 15 let scháze-
li, druzí řeší problémy rozbujeleho "divadelního
zázemí", administrativy a nedostatečné subvence,
která nezohledňuje nárůst finančních nákladů na-
příklad na otop.

A nejsou diváci ...
Oni nejsou dokonce ani na hvězdy POP, natož na
divadlo, ještě snad ke všemu amatéry. Divácká
krize. Jsou hlasy, které říkají, že bude líp.
Snad jo. Nevím sice kdy a jak, ale snad jo. Asi
i divadlo bude muset ještě víc hledat to, co ji-
né podívané nemají. Bude muset pojmenovat a na-
bídnout, co výše zmíněná ohlušovala a masová
vychovávala nabízet nemohou. To, co teatrolo-
gie už dávno přesněji a odborněji pojmenovala za
nás: neopakovatelnost chvíle společného divadel-
ního zážitku diváků i herců, vznik divadelní si-
tuace, vznik společné divadelní podívané, kde má
i divák aktivní úlohu, bez jejíhož naplnění ne-
dojde k divadlu. Něco, co se nedá ani zakonzer-
vovat, ani zopakovat.

Tam, kde se to daří - tam je dobře. Divákovi
se často ani nechce z divadla. Tam, kde se to ne-
daří - tam je ouvej ... Kolik je divadelníků,
kteří jakoby vyrazili přesně opačným směrem, až
k nápodobě filmové, nebo dokonce rozhlasové poe-
tiky. Taková představení se často vyznačují množ-
stvím světelných a zvukových efektů (nezřídká i
pyrotechnikou), playbacků, hlavních hrdinů, kte-
ří odlétají, nebo mizí v propadlech. Mezi herci
a diváky bývá sice neviditelná, ale přesto jasná
stěna - skleněná, stejně jako je skleněná tele-
vizní obrazovka. Ivůrci se většinou marně snaží
napodobit to, co film a televize díky technice
dokážou téměř dokonale. Často to zejména profe-
sionální režiséři vědí a řeší to: protagonisté
vejdou na scénu z hlediště, tu a tam "zaktivizu-
jí" diváky v prvních řadách. Stěna je zbourána,
místo ní - opět neviditelný - je před rampou na-
tažený staniol. Ten se dá vytvarovat ...

M.S.

Anketa

Co konkrétního by se mělo - krom hraní, samo-
zřejmě - v amatérském loutkářství udělat, aby
přežilo rok 1991 a co vy osobně jste pro to
schopen a ochoten nabídnout?

Amatérské loutkářství rok 1991 přežije. Otáz-
kou je jak. Důležitá je legislativa - vytvoření
podmínek pro osvědčené mecenáše. Myslím si, že to-
mu pomůžeme, když budeme dělat dobré a poctivé
divadlo, které bude někdo potřebovat.

Jan Novák
Říše loutek, Praha

Prosazování tvůrčích metod v nedivadelních ob-
lastech. (V rámci boje proti osobní pohodlnosti
se je zavazují prosazovat.)

Pavel Hněmeček
Olomouc

Prostřednictvím různých SALů, redakce Zpravo-
daje, Čs., loutkáře a dalších sdělovacích pro-
středků připomenout existenci loutkářských sou-
borů a zvláště existenci problémů. Zatím v kaž-
dém okresním městě existuje referát kultury měst-
ského i okresního úřadu, leckde (např. v Prostěj-
ově) existují obě kulturní střediska, jejichž
dřívější mizivá podpora byla nyní vystřídaná po-
zicí zdvořilého nezájmu. Jde o to, aby někdo u-
pozornil úředníky státní správy na tyto problémy.

Co jsem schopen udělat já? Domnívám se, že mo-
hu jménem našeho souboru v tomto smyslu veřejně
vystoupit a seznámit s konkrétními problémy. Což
již činím.

MUSÍ BÝT O NÁS VĚDĚT - MUSÍME SE PROSTĚ "UMĚT
PRODÁT!"

Ivan Čech
Starost, Prostějov

Podle mého názoru udržet pohromadě party lidí
v souborech, využít všech možností a hledat nové
sponzory či zřizovatele, pokud ti bývalí "padli",
přežít skromněji i s menšími materiálními nároky,
jsou-li na tom zřizovatelé hubeněji. Nepustit to,
protože bychom se jednou moc těžko dávali znova
dohromady.

A co pro to mohu udělat já? Málo, ale přece.
Držet to jádro v Klatovech a ve spolupráci s no-
vou ředitelkou MKS v Klatovech nabídnout pomoc
při organizaci regionální přehlídky. Prostory a
podmínky pro to tu jsou a zájem ze strany zřizo-
vatele domorodého souboru BROUČEK - MKS Klatovy
- také.

Hanka Švejdrová, Klatovy

MATEŘINKA 91

11. národní přehlídka inscenací profesionálních loutkových divadel pro děti předškolního věku (tak zní podtitul přehlídky) proběhla v Liberci ve dnech 16. až 20. června. Přestože atmosféra ve všech prostorách Naivního divadla byla báječná, od představení k představení ve mně narůstal pocit rozpačitosti. Znovu jsem si připomněla výrok jednoho zahraničního účastníka loňské Skupiny Plzeň: jakoby všechna představení hrálo jedno divadlo.

Čím to je? Nejspíš snahou po naplnění jedné, kdysi objevené a pro mateřinky vhodné formy: to obvykle přijdou dva herci, trošku si dělají naschvály nebo se pošlouchují a z toho všeho pak přecházejí k vyprávění, hraní pohádky (někdy "náhodně", jindy s úmyslem od počátku). Nápaditost režiséra a schopnost herců být mnohotvárný a komunikovat s dětským divákem pak vesměs rozhodují o stupni kvality inscenace. Také způsob a přesně odhadnutá míra komunikace.

Rozpaky pociťovala zřejmě také porota, neboť neudělila hlavní cenu, ale pouze dvě ceny za inscenace. Jednu obdrželo divadlo Lampión z Kladna za Pět pohádek Aloise Mikulky, což bylo představení, které si podle mého názoru poradilo s převedením Mikulkovy poetiky do poetiky divadelní (i když jednotlivé pohádky se mi zdály nevyvážené a jejich výběr a skladba náhodné), byla v něm řada zajímavých loutkářských nápadů a obě herečky, Ilaína Zemanová a Waldtraud Ritterová, je zahrály s chutí a invencí (obě také obdržely cenu za herecký výkon).

Druhou oceněnou inscenací bylo Vodňanského a Poláka Když jde kůzle otevřít libereckého Naivního divadla, které opět potvrdilo, že mateřinkové představení umí odvést na standardně dobré úrovni - jak herecky (Zuzana Kunešová i Dušan Palenčár obdrželi ceny za herecký výkon), tak i režijně. A to i přesto, že Vodňanského text podle mého názoru zdaleka nedosahuje kvality jeho dřívějších předloh, z nichž Liberečtí vycházeli (Šla barvička na procházku, Potkal klauna potkal kloun).

Když ještě připočteme ocenění za herecký výkon Ivany Valtové z Divadla Rozmanitostí v Mostě (Jiří Středa: Pohádky pana Pohádky), pak je to z cen všechno. (Mimochodem: Vzpomínáte na Ivanin individuální výstup o červené Karkulce na LCH v roce 1988?)

Co mne však velmi zaujalo, byl jeden z hostů přehlídky, Divadlo Piki z Bratislavy. Pod tímto názvem se skrývají manželé Piktrovci, tedy Katarína Aulitisová a Ľubomír Piktör. Připravili inscenaci veršovaného příběhu Ludmily Podjavorinské Čin-Čin o životě a díle vraha Čima Čimčara. Nápaditost a neofitnost, prvky klauniády a přitom i poezie příběhu ve vztahu Čima k jeho ženě Čin-Čin, to všechno ve výsledném tvaru působilo emotivně, radostně.

Hostem festivalu bylo také, ještě kromě Kateřiny alternativního a loutkového divadla DAMU (Faust), divadlo Mukamas z Finska. Vedle inscenace, která vznikla na motivy knihy Daisy Mrázkové Haló, Jácíčku a kterou režíroval spolu s Hansi Styczem Josef Krofta, předvedlo finskou lidovou pohádku Myška nevěstou. Ia byla hrána jedinou herečkou a všechno, scéna (převážně dřevěná) i provedení připomínalo jakýsi starý lidový vyřezávaný obraz.

Zajímavým doplněním přehlídky byl "Salón výtvarníků" ve foyeru a kuřárně divadla, kde jsme si mohli prohlédnout zajímavé práce loutkářských scénografů, právě tak jako zájezd na hrad Kost, kde je v bývalém pivovaru instalována výstava loutek, dýchající atmosférou prostředí a jakoby vnitřním životem dřeva a loutek z něj zhotovených. Stojí za zhlédnutí!

Io by snad bylo k letošní Mateřince všechno podstatné. Snad ještě jen to, že na semináři jsme se seznámili se švýcarským a holandským způsobem financování kultury, což jako inspirace v našich současných podmínkách rozhodně není k zahoezení.

A na úplný závěr už jen přání, abychom i v těchto nových pro kulturu nelehkých podmínkách dokázali, ať už jsme profesionálové nebo amatéři, neustrnout, tvořit a objevovat.

Alena Exnarová

PRO MLÁDEŽ A DOSPĚLÉ

Poslední loutkářská přehlídka v loňském roce se konala ve dnech 1. a 2. prosince v Domě kultury v Českých Budějovicích. Byla to první národní dílna amatérských loutkářů hrajících pro mládež a dospělé, spojená s Jihočeským výběrem 1990. Mimo dvou souborů, které se nemohly zúčastnit, nedoznala dílna podstatných změn proti původnímu harmonogramu a bohužel velmi malý počet diváků mohl vidět tato představení: LS V boudě Plzeň - I. Peřinová: Poslechněte, jak bývalo

LS Klika Praha - Hra vánoční aneb Nad Betlémem vyšla hvězda

LS Tatrmani Sodoměřice u Bechyně - bílí Grimmové, J. Brůček: Červená Karkulka

LS C Svitavy - W. Shakespeare, B. B. Ruchlovan, K. Šeřfna: Hamlet

LS Vsetín - Sněhurka

LS Říše loutek Praha - Duranty, V. Kawon: Muž, který prodává rány holí; V. Kawon, J. Křešnička: Bezhlavý rytíř

Jako host se přehlídce zúčastnil soubor Sound Image Theatre Toronto - J. Komárek, R. Wiens: Mužika.

Lektoři této přehlídky - Milada Mašatová a Luděk Richter - spolu s jejími účastníky neměli za úkol hodnotit jednotlivá představení (mnohá z nich prošla soutěžními přehlídkami), ale spíše se zamýšlet:

1. nad smysluplností konání dílny
2. proč loutkové soubory hrají pro dospělé
3. jestli loutkové inscenace určené dospělým mají své místo na slunci.

ad 1. Všichni zúčastnění odpověděli jednohlasně ano. Otázkou zůstává, zda by toto ano řekli i ti, kteří, ač pozváni, nepřijeli (i když se dříve podobných akcí v dosti hojném počtu zúčastňovali).

ad 2. Diskutující i jejich odpovědi je možné rozdělit přibližně do tří skupin:

- a) důvodem je samotné věkové složení souboru (zhruba věk mezi 15 - 20 lety) a tito divadelníci se chtějí potýkat hlavně s problémy svými, ale i dospělých
- b) tato skupina diskutujících obhajovala a prosazovala myšlenku, že byli jakýmsi "loutkářským udnergroundem" s celkovým výsledkem inscenací pro dospělé diváky
- c) členové této skupiny měli a mají chuť hrát - hrát jak pro děti, tak pro dospělé

ad 3. Loutkové inscenace pro dospělé své místo v širokém spektru divadelních představení určitě mají - v tom se všichni shodli. Shodli se i v tom, že samotní loutkáři zatím ještě málo využívají všech svých možností k oslovení diváka. Některé pokusy to

už naznačují:

tradiční rakvičkárna,

výtvarné a abstraktní divadlo,

převod klasické hry do loutkového jazyka, parodie pohádek apod.

Na závěr tohoto užitečného setkání bych se přece jen zeptala: Najdeme ještě jiné cesty, jiné možnosti pracovních setkání, konfrontací, názorů, (s)hledání a příjemných pobytů?

Marie Poesová

ANKETA

Co konkrétního by se mělo - krom hraní, samozřejmě - v amatérském loutkářství udělat, aby přežilo rok 1991 a co vy osobně jste pro to schopni a ochotni nabídnout?

Nevím, jestli jsem zrovna já oprávněn a vhodný se k této otázce vyjadřovat. Mohu říct pouze svůj názor podepřený šesti lety harcování a kočování s loutkovým divadlem STAROST z Prostějova.

Začnu od Adama. Toto divadlo vzniklo z trucu a navzdory všemu díky úsilí Ivana Čecha a Jiřího Večeří jako studentská recese a tvrdohlavost něco dokázat. Já mohu říct jen tolik, že jsme nikdy neměli bohatého zřizovatele či sponzora. Různí zřizovatelé, co si nás přehazovali od čerta k ďáblu jako vlastně nežádoucí soubor, který stále něco chce a neustále připomíná zřizovatelům a MNV (tehdy) a OKS (také tehdy) jejich sliby, nám za těch pět let, co v divadle působím, poskytli na činnost částku zhruba 7.000 Kčs. Z toho plyne, že drtivou většinu režie souboru jsme táhli z vlastní kapsy a z výdělků z hraní. Jo, že dosud existujeme, hrajeme a letos budeme mít celkem tři premiéry, je díky tomu, že jsme od počátku kočovným divadlem. A musím podotknout, že i velmi levným. Proto se nám daří za sezonu odehrát cca 70 představení.

A teď se dostávám k podstatě. Dokud budou amatérské divadlo si na něco hrát a ne hrát, tak to dobře nebude. Myslím tím to, že když se budou hrát věci od Kafky a podobné složitosti, nikdo na nás nebude chodit a zajdeme "hlady". Je asi nutné vyjít na náměstí, když jdou lidé z práce a hrát jim "ptákoviny", aby zvedli hlavu a trochu se usmáli. Jestliže každý z nás musí řešit denní problémy přežití, nebude mít chuť na jevišti pozorovat řešení téhož. (Sám to nemám rád.) Odmítám ovšem komerci!!! Podívejte se na příklad Osvobozeného divadla. Ten soubor se dokázal s humorem vyjádřit i k velmi závažným otázkám. A to je právě to, co potřebuje amatérské loutkové divadlo. Rozdávat (a díky vstupnému i prodávat) smích a pohodu. Podle mne teď není vhodné, aby se každý, jak je teď v módě, vyjadřoval k tomu, co bylo čtyřicet let. Toho budeme schopni až za pár let. Teď musíme hlavně přestat brát sami sebe tak moc vážně. Jen tak, jak si myslím, může amatérské loutkové divadlo přežít rok 1991 i roky další. Osobně si mnohem víc vážím dobrých komiků než dobrých tragédů. Dobrý komik tu tragédii zahraje s přehledem taky. Opačně to obvykle nejde.

No a já sám mohu v této věci pomoci takto: Vyrobní program své firmy POLAB (provozované po zaměstnání) budu rozšiřovat i o výrobu dekorací, loutek a potřeb pro výtvarníky. Mohu tedy, bude-li o mé služby někdo stát, poradit, pomoci a také levně vyrobit potřebné pro divadlo. Nejlepší bude, když zájemci napíší své přání na moji adresu. Myslím, že se dohodneme.

Ing. Pavel Pokorný tel. 0508/3180
J.V. Choráze 17 pondělí, úterý
796 01 Prostějov po 16. hodině

LITVÍN OV

Národní přehlídka interpretačního divadla v Litvínově (31.5.-2.6.1991), proměněná z dřívějšího litvínovského festivalu loutek, byla letos uspořádána podruhé. A bylo dobré, že se uskutečnila a že kontinuita vznikající tradice nebyla narušena vlivem objektivních příčin a organizačních změn, které letos pronásledovaly asi všechny přehlídky.

Výběr inscenací byl ovlivněn změnami, které probíhají v našem životě, ale i změnami v amatérském divadle, které přinesly zrušení kulturních středisek a tím i v řadě případů porušení informační soustavy mezi nabídkou a vyhlášeovatelem přehlídky. Nové systémy se teprve tvoří. Vybíralo se z menšího počtu vhodných inscenací, a také proto byla kvalita programu proti minulému ročníku jiná - nejen ve smyslu dramaturgického výběru, ale i v úrovni. Přesto zúčastněné inscenace přinesly řadu námětů pro obsáhlé diskuse, které tak mohly být zaměřeny jak v souladu se smyslem koncepce přehlídky, tak i metodicky k základním otázkám divadelních principů. Už i proto, že soubory byly složeny převážně z mladých lidí, kde tato jistá orientace diskuse byla účelná, zvláště kdýž byla vedena ve vzájemné toleranci a pohodě, neovlivňována spěchem a zbytečným rozptýlováním. Časový prostor pro diskuse byl dostatečný. Prostředí kulturního domu, kde se přehlídka konala a pod jehož střechu se vešly všechny požadavky na dobré organizační zajištění, k tomu výrazně přispělo. Dobré prostředí pro hraní (aréna i malý sál s jevištěm), prostory pro diskuse, klub s občerstvením, pohostinnost a starostlivost členů místního souboru i zaměstnanců kulturního domu. To vše tedy z vnějšku působilo na to, aby organizace přehlídky dopadla dobře.

Dost prostoru bylo i na seminář o interpretačním divadle, který v zaskoku za Vlastu Polednovou (den před přehlídkou onemocněla) vedl Luděk Richter. Hlavním tématem bylo definování rozdílnosti způsobů při realizaci inscenace jako divadla reprodukčního, interpretačního či autorského typu a z toho vvozování praktických dopadů, překrývání i rozdílností, které z toho vyplývají pro přípravu inscenace i ve vztahu k mife vložené tvořivé práce.

Přehlídky se zúčastnily následující soubory: - DS HRANIČÁŘ Rumburk s postarší inscenací hry J. Mlejnska o zlém draku Mračounovi. Meloutkářský soubor tuto hru pro nejmenší, z dnešního pohledu poněkud rozvlácnou a didaktickou, pojednal v duchu předlohy. Kvalita inscenace pak spočívala v osobní angažovanosti herců a chuti, se kterou představení hráli.

- LS MY TŘI z Opavy předvedl v inscenaci Pohádky

z kostek dvě krátké loutkové hříčky na motivy K. Nováka, J. Středy a P. Poláka - O Palečkovi a O Červené Karkulce. Byly realizovány loutkami spíše jako vyprávěnky než dramatické útvary, více se v nich vyprávělo než jednalo, ač výprava z kostek k jednání vybízela.

- K vzájemné konfrontaci přístupů práce s dětmi ke stejné předloze přispěly dvě inscenace Sněhurky M. Mašatové. Soubor ZUŠ Žatec ji pojal více lyricky, bez loutek, hraním a znázorňováním všech postav a vlastně i rekvizit a prostoru dětmi, s jistou mírou vážnosti, a pominul nadsázku, se kterou je předloha psána. ZUŠ Plzeň naproti tomu použila pro realizaci vařečkové loutky voděná zespodu i svrchu, aby právě v loutkovém plánu vytvořila představení živé a veselé, více poplatné stylu předlohy.

- Soubor ZUŠ Žerotín Olomouc v inscenaci Náš Faust přinesl na motivy starých lidových textů představení hrané na malém jevišti rodinného divadla, které bylo úspěšnější více ve výtvarném a vnějším zobrazení i v zajímavém pojetí, než ve slovním vyjádření v postavách loutek. Hlavně postavy Kašpara a Wagnera byly vlivem nepříroze-né šarže místy nesrozumitelné. Naproti tomu nápad použití živých andělů a čertů jako aktérů sváru o Fausta i obrazy na jevišti - u krále Portugálu, let okolo Země, znázornění Heleny, zánik Fausta - zobrazením a dosaženou atmosférou toto slovní herectví převyšovaly.

- Domácí LOUITKA Litvínov uvedla ladově "pohádku narubv" O líném Honzovi. V představení dominovaly písničky a řešení scény. Dramaticky však nebyl dostatečně využit opačný pohled na příběh pohádky, na kterém stojí nejen humornost inscenace, ale i její konečné vyznění v závěrečné pointě.

Přehlídky se tedy zúčastnily převážně inscenace určené nejmenším divákům, kromě představení Náš Faust, které se prezentovalo jako výpo-věd či jako názor odpovídající zkušenostem a míře poznání členů souboru a mířilo hlavně do řad mládeže stejného věku. Všechna představení se pohybovala v rovině interpretačního divadla, od které se více či méně odchylovala, třeba jen v některých částech hry, k reprodukci či autorství. Toto kolísání odpovídá i rozdílnému chápání použitých výrazových prostředků i rozdílné mife uplatnění tvořivé práce.

Závěrem se dá říci, a letošní přehlídka to opět potvrdila, že takto tematicky koncipovaná přehlídka má pro poznávání principů interpretačního způsobu řešení inscenací i do budoucna své velké opodstatnění.

Jan Merta

Zpravodaj 40. loutkářské Chrudimi, národní přehlídky amatérského loutkářství. Vydává organizační štáb LCH v Chrudimi. Redakce: Eva Davidová, Alena Exnarová, Eva Ichová, Miroslav Slavík, Radim Svoboda. Tisk: Oseva Chrudim. Cena 2 Kčs.